

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 27 lutego 2024 r.

Poz. 1241

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.29.2024.AA WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 21 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688)

stwierdzam nieważność

- §9 oraz

- §12 ust. 1, w zakresie wyrazów: *na podstawie zatwierdzonego przez dyrektora planu finansowego,*

Załącznika do uchwały Nr LXXXI/615/2024 Rady Miejskiej Dębna z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie nadania statutu *Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Dębnie im. Antoniego Dobrowolskiego.*

Uzasadnienie

W dniu 31 stycznia 2024 r. Rada Miejska Dębna podjęła uchwałę Nr LXXXI/615/2024 w sprawie nadania statutu *Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Dębnie im. Antoniego Dobrowolskiego.*

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 1 lutego 2024 r.

W podstawie prawnej ww. uchwały powołano m.in. art. 11 ust. 1 i 3 ustawy o bibliotekach¹⁾. Zgodnie z tymi przepisami *Biblioteka stanowiąca samodzielną jednostkę organizacyjną działa na podstawie aktu o utworzeniu biblioteki oraz statutu nadanego przez organizatora (ust. 1). Statut określa w szczególności:*

- 1) *cele i zadania biblioteki;*
- 2) *organy biblioteki i jej organizację, w tym zakres działania i lokalizację filii oraz oddziałów;*
- 3) *nazwę jednostki sprawującej nadzór merytoryczny nad działalnością biblioteki - w odniesieniu do biblioteki wchodzącej w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej;*
- 4) *źródła finansowania działalności biblioteki (ust. 3).*

Użycie przez prawodawcę w art. 11 ust. 3 ustawy o bibliotekach zwrotu „w szczególności” rozumieć należy w ten sposób, że ww. elementy mają charakter obligatoryjny i muszą zostać zamieszczone w statucie instytucji kultury, jaką jest biblioteka.

Trzeba przy tym wyraźnie podkreślić, że żadne z postanowień uchwały nie może pozostawać w sprzeczności z przepisami zawartymi w aktach wyższego rzędu, szczególnie w ustawie o bibliotekach, a także w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej²⁾, która ma zastosowanie do tego rodzaju placówek we wszystkich sprawach, nieunormowanych w ustawie o bibliotekach (art. 2 ustawy o bibliotekach).

Uchwała podjęta w oparciu o art. 11 ust. 1 ustawy o bibliotekach stanowi bowiem akt prawa miejscowego, dotyczący jej zatem wszystkie wymogi, jakie stawiane są w stosunku do źródeł prawa powszechnie

¹⁾ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2393).

²⁾ Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 87).

obowiązującego. W szczególności w przypadku aktów prawa miejscowego muszą one odpowiadać granicom delegacji ustawowej, nie mogą one również regulować kwestii już unormowanych w ustawie i to w sposób odmienny niż uczynił to ustawodawca.

Analiza treści załącznika do ww. uchwały, stanowiącego Statut Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Dębnie, dowodzi, że w części wskazanej na wstępie niniejszego rozstrzygnięcia, narusza on obowiązujący porządek prawny.

I tak, w §9 Statutu Rada Miejska Dębna postanowiła, że *organizację wewnętrzną Biblioteki określa regulamin organizacyjny* (ust. 1). *Regulamin organizacyjny Biblioteki nadaje dyrektor po zasięgnięciu opinii Burmistrza Dębna i działających w Bibliotece organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców* (ust. 2). *Regulamin organizacyjny Biblioteki określa w szczególności:*

- 1) *strukturę organizacyjną,*
- 2) *zadania i zakres działalności jednostek organizacyjnych,*
- 3) *zakres zadań, kompetencji i odpowiedzialności osób kierujących jednostkami organizacyjnymi,*
- 4) *zasady obiegu dokumentów* (ust. 3).

Powyższe postanowienia Statutu istotnie naruszają art. 11 ust. 3 pkt 2 ustawy o bibliotekach. Rada Miejska Dębna w regulacji zawartej w §9 Załącznika do uchwały Nr LXXXI/615/2024 - w zakresie określenia organizacji biblioteki - odesłała bowiem do regulaminu organizacyjnego, ustalonego przez dyrektora biblioteki.

Tymczasem, zgodnie z ustawą o bibliotekach, określenie organizacji biblioteki, a także zakresu działania filii oraz oddziałów biblioteki stanowi obligatoryjny element statutu biblioteki.

Nie można zgodzić się z poglądem pełnomocnika Burmistrza Dębna przedstawionym z kolei w piśmie z dnia 7 lutego 2024 r., że treść §9 Załącznika do uchwały Nr LXXXI/615/2024 odpowiada prawu, ponieważ zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej *organizację wewnętrzną instytucji kultury określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora tej instytucji, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców*. W odniesieniu do biblioteki nie znajdzie bowiem zastosowania cytowany powyżej przepis, ponieważ zgodnie z art. 2 ustawy o bibliotekach odpowiednie stosowanie przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej ma miejsce tylko w zakresie nieuregulowanym ustawą o bibliotekach.

Stąd też, w przypadku bibliotek stanowiących samodzielne instytucje kultury (odmiennie aniżeli w przypadku innych instytucji kultury), kwestie dotyczące organizacji wewnętrznej biblioteki nie stanowią materii regulaminowej, lecz materię statutową i winny być uregulowane w uchwale właściwej rady. Natomiast, regulamin biblioteki winien określać zasady i tryb korzystania z biblioteki, stosownie do treści art. 14 ust. 4 ustawy o bibliotekach.

Ponadto, Rada Miejska Dębna w §12 ust. 1 niniejszego Statutu postanowiła, że *biblioteka prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie zatwierdzonego przez dyrektora planu finansowego*. Tymczasem, w myśl art. 27 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej *podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan finansowy ustalony przez dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji organizatora*.

To zatem dyrektor biblioteki posiada kompetencję do ustalania planu finansowego biblioteki, co wynika wprost z ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, nie jest zatem prawidłowe ograniczenie jego roli – jak to uczyniła Rada Miejska Dębna w §12 ust. 1 Statutu - w tworzeniu planu finansowego do jego zatwierdzenia. Działając w ten sposób Rada istotnie naruszyła art. 27 ust. 3 cyt. ustawy.

Trzeba również zauważyć, że ustawodawca odrębnie posługuje się zwrotami „ustala” i „zatwierdza”, upoważniając dyrektora instytucji kultury do ustalenia planu finansowego, z kolei – organ wykonawczy gminy do zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego instytucji kultury (art. 29 ust. 5 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej). Już choćby ten fakt świadczy o tym, że na gruncie powołanej ustawy prawodawca nadaje tym zwrotom odmienne znaczenie.

Mając na względzie powyższe, wobec przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności §9 oraz §12 ust. 1 w zakresie wyrazów: *na podstawie zatwierdzonego przez dyrektora planu finansowego* Załącznika do uchwały Nr LXXXI/615/2024 Rady Miejskiej Dębna z dnia

31 stycznia 2024 r. w sprawie nadania statutu *Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Dębnie im. Antoniego Dobrowolskiego*, uznać należy za konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński

I Wicewojewoda Zachodniopomorski